<u>संस्कृत कक्षा - अष्टम, पाठ:एकादश: द्वादश्च</u>

•

1. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत।
उपरि निर्मितं चित्रं पश्यत। इदं चित्रं कस्याश्चित् पाठशालायाः वर्तते। इयं सामान्या पाठशाला नास्ति। इयमस्ति महाराष्ट्रस्य प्रथमा कन्या-पाठशाला। एका शिक्षिका गृहात् पुस्तकानि आदाय चलति। मार्गे कश्चित् तस्याः उपरि धूलिं कश्चित् च प्रस्तरखण्डान् क्षिपति। परं सा स्वदृढनिश्चयात् न विचलति।

i. एकपदेन उत्तरत।
(क) इयं पाठशाला कस्य राज्यस्य अस्ति? (ख) मार्ग कश्चित् तस्याः उपरि किं क्षिपति?

ii. पूर्णवाक्येन उत्तरत।
क) शिक्षिका गृहात् किं नीत्वा चलति?

iii. निर्देशानुसारम् उत्तरत।
क) 'प्रथमा' इति विशेषणपदस्य विशेष्यपदं किम्?

2. गद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत।
परमिन्दरः: पश्यन्तु पश्यन्तु, यत्र-तत्र प्लास्टिक-स्यूतानि अन्यच्चावकरं प्रक्षिप्तमस्ति। कथ्यते यत् स्वच्छता स्वास्थ्यकरी, परं वयं तु शिक्षिताः अपि अशिक्षित इवाचरामः।
रोजलिन्: महोदय! मार्गे अवकरं प्रक्षिपन्तं बालकान् किमर्थं न निवारयन्ति?

i. एकपदेन उत्तरत।
क) सर्वत्र कानि प्रक्षिप्तानि सन्ति? ख) स्वच्छता कीदृशी भवति?

ii. पूर्णवाक्येन उत्तरत।
क) रोजलिन् महोदयं किं कथयति?

3. उचितं मेलनं कुरुत।

<u>'क' स्तम्भः</u>	<u>'ख' स्तम्भः</u>
अ. सावित्री बाई फुले	अ. स्वास्थ्यकरी |
ब. स्वच्छता	आ. महाराष्ट्रस्यप्रथमाशिक्षिका
स. अवकरः	इ. प्लास्टिक-स्यूतानि |

4. सन्धिविच्छेदं कुरुत।
(क)अध्ययनेनापि = _+ _ (ख)इवाचरामः = _ + _ (ग) पुस्तकान्यादाय = _ + _

5. उपसर्गं युक्त्वा पदनिर्माणं कुरुत -
क) अनु + गच्छति = _ (ख) प्रति + वसति =_ (ग) सम् + हरति = _ (घ) परि + त्यजति = _

6.अधोलिखितपदेभ्यःउपसर्गं धातुं च पृथक् कुरुत
क) प्रचलति = _ + _ ख) आदाय = _ + _ (ग) विचलति = _+ _ घ) आरभत = _ + _

7. रेखाङ्कितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत।
क) सावित्री कन्यानाम् कृते पाठशालाम् आरभत। (ख) मार्गे अवकरं प्रक्षिप्तम् अस्ति।
ग) प्लास्टिकस्य मृत्तिकायां लयाभावात् पर्यावरणस्य हानिः भवति।
घ) सावित्री स्वदृढनिश्चयात् न विचलति।

8. मञ्जूषातः पदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत।
(मञ्जूषा: पर्यावरणस्य, शिक्षिका, प्लास्टिक-स्यूतानाम्, दृढनिश्चयात्, आरोग्याय)
क) सावित्री बाई फुले भारतस्य प्रथमा महिला ____ आसीत्। (ख) सा कदापि स्व ________ न विचलति स्म।
ग) स्वच्छता ________ परमावश्यकी अस्ति। (घ) अस्माभिः ________ प्रयोगः न्यूनः करणीयः।
ङ) वृक्षाणां कर्तनेन ________ हानिः भवति।

I